

Trygghet och välfärd Snabbare kollektivtrafik Ordning och reda

Vår unika och rika stad under Demokraternas ledning

D.
Demokraterna

Budgetdirektiv 2019 - ver 0.92

Om Demokraternas budgetdirektiv

Kapitel 1 — visar behovet av **förändring**.

Kapitel 2 — visar hur vi vill **styra** Göteborg.

Kapitel 3 — visar hur vi vill skapa en **reformpott**.

Kapitel 4 — visar våra prioriteringar för **trygghet och välfärd**.

Kapitel 5 — visar ekonomiska ramar och nästa steg för **beslut**.

Välkommen till Demokraternas Göteborg!

Martin Wannholt
Partiledare och kommunalråd

Sammanfattning	s.3
1. Vår stad	s.5
Strategiska målsättningar 2022	
2. LEDNING och STYRNING för ett väl fungerande GÖTEBORG	s.8
a. Samordnad budgetstyrning	
b. Stadsdirektörens samordnande roll	
c. Fyra geografiska huvudområden	
d. Halverad politisk administration	
3. REFORMPOTT till kommunala grunduppdraget	s.15
a. Undvika dubbelarbete och ineffektivitet	
b. Reformpott	
4. Kommunens UTVECKLING för göteborgarens vardag	s.18
a. Trygghet	
b. Utbildning	
c. Arbetsmarknad	
d. Äldreomsorg	
e. Samhällsstöd	
f. Näringsliv	
g. Stadsutveckling och Bostad	
h. Trafik	
i. Miljö	
j. Kultur	
k. Idrott och förening	
l. Arbetsmiljö	
m. Digitalisering och E-förvaltning	
5. EKONOMI	s.50
Bilagor	s.54

Sammanfattning — Prioriteringar för välfärd och trygghet

Demokraterna är en rörelse som samlar göteborgarna för en bättre utveckling av vår stad.

Demokraterna bygger på kompetens och erfarenhet från göteborgarna, näringslivet, offentlig verksamhet och civilsamhället.

Kommunpolitikens huvuduppgift är att styra samhället utifrån Sveriges lagar.

Kommunallagen, Skollagen, Föräldrabalken, Socialtjänstlagen, Plan- och bygglagen samt andra lagar ger de grundläggande svaren kring hur samhället ska fungera.

Kommunpolitiken ska därför säkerställa att kommunens ledning och medarbetare har förutsättningar för att göra ett bra jobb. Utifrån våra lagar.

Demokraterna har ett genuint intresse för Göteborgs gemensamma tillgångar och framförallt för göteborgarna. Göteborgarnas välfärd och trygghet i vardagen är vår prioritet.

Den kommunala apparaten behöver effektiviseras, och i synnerhet den politiska styrningen behöver omdanas i grunden. En bättre styrd kommun kommer ge bättre förutsättningar för kommunens alla medarbetare att trivas och utvecklas på sina jobb.

Kommunen i Demokraternas Göteborg hushåller med varje skattekrona. Verksamheterna i förskola, skola, äldreomsorg och omsorg om stadens funktionshindrade står i första rummet.

Demokraterna omfördelar 1,4 miljarder kronor till välfärden med bland annat införandet av tvåläraresystem i skolan och vi investerar i trygghet med kvarterstopoliser i förorten.

De stora avstånden och barriärerna i Göteborg måste överbryggas med kraftigt förbättrad kollektivtrafik. Vi vill stoppa Västlänken, avveckla trängselskatten och istället satsa på trafiklösningar som ger nytta för göteborgarna.

Ett starkare Göteborg byggs med respekt för göteborgarnas vilja.

Idrotts- och föreningslivet ger livskvalitet för göteborgaren och vi vill satsa på nya idrottsanläggningar och stöd till föreningarna.

Göteborg behöver en strategisk satsning på "E-förvaltning" och digitalisering för att förbättra kommunens service gentemot medborgare och företagare med flera.

En väl fungerande kommun ger en god grund för ett starkt näringsliv att verka här. Näringslivets fortsatta utveckling och förnyelse ger framgång för Göteborg och göteborgarna.

Demokraterna vill effektivisera och omfördela kommunens resurser för en bättre välfärd och trygghet.

1. Vår stad

GÖTEBORG är en unik och rik stad!

Heden, Hisingen, Haga, Hammarkullen, Högsbo, och Helix. Göteborgarna bor i denna unika och rika kommun som äger mark, fastigheter och bolag.

Göteborg är mer än en stad.

Göteborg är hamnstaden där världens säkraste bilar och lastbilar byggs. Vi äter världens godaste fisk. Världens största fotbollsturnering är också en del av vår stad.

Vara världsbäst är kanske inte allt. För göteborgaren är det viktigaste att Göteborg är Göteborg.

Men verkligheten i Göteborg innehåller också utanförskap, otrygghet och dåliga skolresultat. Och även långa avstånd och långsam kollektivtrafik.

Kö i trafiken. Kö till äldreboendet. Kö till förskolan. Kö till bygglov.

Slöseri med våra skattepengar. Mångmiljonförluster på hästhoppning, kamelfarmer och rostande spårvagnar. Miljardrullning i stadsutvecklingsprojekt. Mångmiljardförluster på experiment med biogasanläggning. Än större förluster när det politiska etablissemanget inte lyssnar på folkets röst.

Grundproblemet är att Göteborgs kommun gör allt möjligt. Mycket som en kommun inte måste ägna sig åt. Och för lite åt de grundläggande åtaganden som en kommun har för människors trygghet.

Rätt skött kan Göteborgs kommun ge mer välfärd och service till göteborgaren, företagen, civilsamhället och andra aktörer.

Rätt skött kan Göteborgs kommun bli en mycket attraktiv arbetsgivare.

Demokraterna vill att samhället byggs på kunskap och erfarenhet.

Demokraternas vill att Göteborgs kommun ska styras på ett bättre sätt än idag.

Strategiska målsättningar 2022

Trygghet och välfärd

Stor satsning på förebyggande arbete, skola, jobb och polis gör att det i alla delar av Göteborg upplevs en kraftigt ökad trygghet.

Snabbare kollektivtrafik

Nya snabblinjer ger de flesta förorterna max. 15 min restid till city.

Ordning och reda

Reducerad politikerorganisation och omfördelning av 1,4 miljarder till välfärd och trygghet gör att göteborgaren får hög tilltro till sin kommun.

2. LEDNING och STYRNING för ett väl fungerande GÖTEBORG

Politiken handlar idag allt mer om att massproducera åsikter och profilera sig och allt mindre om att styra samhället.

Plötsligt säger ansvariga politiker att frågan om förskoleplatser "har fallit mellan stolarna". Sådan bristande styrning kan göteborgarna inte acceptera.

Demokraternas angreppssätt för positiv utveckling skiljer sig från andra partiers, nämligen att det är på vilket sätt som politiken idag leder och styr kommunen som är en grundorsak till problemen i Göteborg. Det är alltså inte bara de enskilda politiska förslagen som är problemet.

Med Demokraterna går politiken före och visar på helt nya sätt att arbeta effektivt, ta ansvar och samverka konkret. När politiken tar dessa steg, finns en god grund för att genomföra liknande utveckling bland de ledande cheferna för våra kommunala förvaltningar och bolag. På detta sätt når vi bättre förutsättningar och bättre arbetsmiljö för alla medarbetare i kommunen.

Med Demokraternas sätt att arbeta omfördelas resurser som gör att vi kan satsa mer på välfärd och trygghet.

Tre steg för förändring

Demokraternas framgångsrecept för positiv utveckling i Göteborg:

1. *Omfattande förändring i hur politiken **leder och styr** kommunen*
2. ***Omfördelning av stora resurser till det kommunala grunduppdraget***
3. *Genomförande av avgörande satsningar på **välfärd och trygghet***

Lagstiftning är grunden för kommunens ansvar

Kommunpolitikens huvuduppgift är att styra kommunen utifrån Sveriges lagar.

Kommunallagen, Skollagen, Föräldrabalken, Socialtjänstlagen, Plan- och bygglagen, och andra lagar ger de grundläggande svaren kring hur samhället ska fungera. Kommunpolitiken ska därför säkerställa att kommunens ledning och medarbetare har förutsättningar för att göra ett bra jobb. Utifrån våra lagar.

Förändrad ledning och styrning

Demokraterna vill genomföra en genomgripande förändring i hur kommunen leds och styrs politiskt.

Förändringens huvuddelar består av:

- A. Samordnad budgetstyrning**
- B. Stadsdirektörens samordnande roll**
- C. Fyra geografiska huvudområden**
- D. Halverad politisk administration**

2 A. Samordnad budgetstyrning

I den etablerade politiska processen styrs kommunen genom ett "budgetbeslut" i kommunfullmäktige i juni varje år. Men budgetdokumentet är snarare en önskelista då ingen samlad bedömning av genomförbarhet görs samordnat för hela kommunen.

"Önskelistan" delas ut till alla förvaltningar och bolag och resultatet "blir vad det blir". År efter år flyter Göteborgs kommuns verksamhet omkring utan övergripande samordnad styrning. De av kommunfullmäktige tillsatta politiska nämnderna och kommunala bolagen gör så gott de kan, men ingen i kommunen har verkligt ansvar för helheten.

Demokraternas arbetsprocess — med ett budgetdirektiv — ger istället uppdrag till Stadsdirektören/Stadsledningskontoret att arbeta fram ett samlat budgetförslag för hela kommunens verksamhet.

Det samlade budgetförslaget ska tas fram i nära dialog med den styrande politiska konstellationen. Samverkan sker med arbetstagarorganisationer.

Det samlade budgetförslaget ska innehålla ett tydligt åtagande från Kommunstyrelseordföranden och Stadsdirektören om vilka konkreta resultat som kommunens nämnder och bolag ska prestera under respektive år (i enlighet med SKL:s rekommendationer för Mål och Resultat).

Uppdrag till Stadsdirektören

Samordnad budgetstyrning av stadens alla verksamheter ska genomföras i nära dialog och samverkan mellan politik och förvaltningar/bolag. (Se bilaga 3)

2 B. Stadsdirektörens samordnande roll

Med Demokraternas budgetstyrningen ges Stadsdirektören en ny roll.

Stadsdirektören skriver tillsammans med kommunstyrelseordföranden under det samlade budgetförslaget och åtar sig att tillsammans med den politiska ledningen leverera utlovad välfärd och service till göteborgare, företag och andra aktörer varje år.

Stadsdirektören får ett tydligt samlat ansvar att säkra att viktiga frågor inte "faller mellan stolarna", dvs. att målsättningar och tilldelade resurser för verksamheterna är i balans, och att olika målsättningar inte står i konflikt med varandra i den dagliga verksamheten i förvaltningar och bolag.

Uppdrag till Stadsdirektören

Stadsdirektörens samlade budgetförslag (oktober) ska utifrån budgetdirektivets prioriteringar och samverkan med politiken innehålla konkreta målsättningar som är åtagna i organisationen baserat på tilldelade resurser.

2 C. Geografiska huvudområden

Göteborg är en geografiskt stor kommun med utspridd bebyggelse. Kommunen har även en stor organisation som är svår att förstå och överblicka.

Demokraterna vill att kommunens organisation svarar mot göteborgarens och medarbetarnas behov.

Dagens tio stadsdelsnämnder i kombination med all annan förvaltning ger en alltför komplex organisation. Alternativet med enbart centrala nämnder skulle göra att verksamheternas styrning och kontakt med lokalområden försvåras. Här finns en demokratiaspekt att beakta.

De tio stadsdelsnämnderna ska därför samordnas i fyra geografiska huvudområden. I ett första steg genom sammanslagning på den politiska nämndnivån och samordning mellan förvaltningsledningarna.

Fler delar av kommunens verksamheter kan etableras kring Backaplan, Gamlestaden och Frölunda torg. Områdeslokala frågor kan samverkas effektivt mellan olika delar av stadens organisation när fler finns på plats i området. Utökad samhällsservice och kontakt med kommunen ska vara möjlig för medborgaren, näringsliv och andra aktörer i deras geografiska område.

Staden ska arbeta för nära samverkan med bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i de fyra geografiska huvudområdena.

Boende för äldre och personer med särskilda behov samordnas utifrån de fyra geografiska huvudområdena.

Uppdrag till Stadsdirektören

En stegvis process ska påbörjas för att dagens 10 Stadsdelsnämnder (SDN) samordnas till fyra geografiska huvudområden (Hisingen, Nordost, Centrum och Sydväst).

2 D. Halverad politisk administration

Med Demokraterna går politiken före och visar på helt nya sätt att arbeta effektivt, ta ansvar och samverka. Detta ger förbättringar för göteborgarna, medarbetarna, näringslivet, civilsamhället och alla aktörer som är i behov av service från kommunen.

Politiska sekreterare avskaffas och ersätts av samverkan mellan den politiska ledningen och ledningen för Stadsledningskontoret, förvaltningar och bolag.

Den direkta politiska styrningen av nämnderna för Intraservice, Inköp och upphandling samt Konsument och medborgarservice ersätts av delegation och styrning genom Stadsledningskontoret.

Den direkta politiska styrelserepresentationen i Framtidens dotterbolag (bostadsbolagen) ersätts med politiska direktiv och professionell styrning.

Ytterligare samverkan och sammanslagning mellan nämnder med närliggande ansvarsområden ska utredas för ytterligare effektivisering och bättre samordnad styrning.

I kommunalförbunden för Göteborgsregionen (GR) samt Räddningstjänsten Storgöteborg kan dagens styrning, som består av förbundsfullmäktige och förbundsstyrelse, ersättas med en effektivare politisk organisation i form av en "direktion".

Uppdrag till Stadsdirektören

Nya rutiner och reglementen ska tas fram för att genomföra halvering av den politiska administrationen.

3. REFORMPOTT till kommunala grunduppdraget

Demokraternas genomgripande förändring i hur kommunen leds och styrs frigör stora resurser som omfördelas till det kommunala grunduppdraget.

Förbättringarna med halverad politisk administration och samordning i fyra geografiska huvudområden kompletteras med ytterligare åtgärder.

Omfördelningen av resurser samlas i en reformpott. Detta budgetdirektiv pekar ut vilka prioriteringar inom välfärd och trygghet som reformpotten får användas till.

3 A. Undvika dubbelarbete och ineffektivitet bland bolagen

I en stor och komplex organisation finns alltid en risk för att det görs dubbelarbete. Det innebär inte bara resursslöseri när två verksamheter gör samma sak. Otydliga roller och dubbelarbete kan också skapa konflikt och omfattande ineffektivitet som till slut påverkar dem vi är till för.

Demokraterna vill därför granska de kommunala bolagen, men även andra områden inom kommunen där dubbelarbete kan förekomma.

Business Region Göteborg, Göteborg Stads Parkering AB och Norra Älvstranden Utveckling AB avvecklas i sina nuvarande former och inordnas inom existerande kommunala förvaltningar och bolag. Uppdrag och omfattning av Göteborg & Co ska utredas och omprövas. Ledningsstrukturer inom Framtiden AB och Stadshus AB ska effektiviseras.

Uppdrag till Stadsdirektören

Granskning av de kommunala bolagen ska genomföras för att minska dubbelarbete och ineffektivitet.

3 B. Reformpott för omfördelning till välfärd och trygghet

Demokraternas direktiv vad gäller den politiska styrningen och halveringen av den politiska administrationen är startskottet för att frigöra resurser till grunduppdraget.

När dubbelarbete undviks och roller och ansvar blir tydligare, så kan även stora besparingar och omfördelningar genomföras.

En bättre styrd och bättre fungerande kommun kan bl.a. uppnå minskade kostnader för bostadsförsörjning för grupper som har svårt att göra sina bostadsbehov gällande och genom nya sätt att få göteborgarna i full sysselsättning.

I Bilaga 1 anges förslag till omfördelningar om sammanlagt 1,4 miljarder kronor. Dessa förslag ska beredas av Stadsdirektören/ Stadsledningskontoret och en genomförandeplan tas fram för stegvis omfördelning av resurser till kommunens grunduppdrag under åren 2019—2022.

Uppdrag till Stadsdirektören

Genomförandeplan ska tas fram inom budgetprocessen för att stegvis uppnå omfördelning om 1,4 miljarder kronor till välfärden på årsbasis under mandatperioden 2019—2022, baserat på inriktningar för omfördelning som redovisas i Bilaga 1. Målet för 2019 är 450 miljoner kronor.

4. Kommunens UTVECKLING för göteborgarens vardag

Demokraternas förslag till styrning och omfördelning möjliggör en betydande satsning på kommunens grunduppdrag.

Väl fungerande förskola, grundskola och gymnasium samt vård och omsorg är en förutsättning för ett väl fungerande samhälle.

Äldreomsorg, samhällsstöd och sjukvård kan fungera riktigt bra när kommunen och regionen samarbetar utifrån tydliga direktiv och målsättningar. Välfärd och trygghet går hand i hand. Ytterst handlar det om att vi ska följa landets lagar. Kommunen ska uppfylla sitt ansvar. Varje människa måste göra sin del.

Stadsutveckling och bra fungerande trafiklösningar är också avgörande för ett Göteborg som ska kunna utvecklas med mer välfärd och trygghet.

Denna möjliga, positiva utveckling ger i sin tur bättre förutsättningar för företag och andra verksamheter att utvecklas i Göteborg.

Utvecklingsområden för ett bättre Göteborg:

- A. Trygghet**
- B. Utbildning**
- C. Arbetsmarknad**
- D. Äldreomsorg**
- E. Samhällsstöd**
- F. Näringsliv**
- G. Stadsutveckling och Bostad**
- H. Trafik**
- I. Miljö**
- J. Kultur**
- K. Idrott och förening**
- L. Arbetsmiljö**

Lagstiftning är grunden för kommunens ansvar

Kommunpolitikens huvuduppgift är att styra kommunen utifrån Sveriges lagar.

Kommunallagen, Skollagen, Föräldrabalken, Socialtjänstlagen, Plan- och bygglagen, och andra lagar ger de grundläggande svaren kring hur samhället ska fungera. Kommunpolitiken ska därför säkerställa att kommunens ledning och medarbetare har förutsättningar för att göra ett bra jobb. Utifrån våra lagar.

4 A. TRYGGHET för göteborgarens vardag

Otryggheten beror i grunden på att etablerade politiker — steg för steg — låtit betydelsen av landets lagar urholkas, i synnerhet i våra förorter. Demokraterna står för nolltolerans mot brottslighet och för att lagarna ska upprätthållas.

Både den verkliga brottsligheten och upplevda otryggheten ger idag en kraftigt försämrad livskvalitet för många göteborgare. Den upplevda otryggheten som begränsar var göteborgarna kan vistas påverkar även näringsliv, föreningsliv, kulturliv och andra verksamheter. För att förebygga brott och säkerställa en upplevd trygghet bland göteborgarna krävs ett brett spann av åtgärder.

Att införa 300 kvarterspoliser med ständig närvaro i våra förorter ger ökad grundläggande trygghet, som i sin tur skapar ökade möjligheter för människor att röra sig och delta i aktiviteter.

Våra parker ska vara välskötta och upplysta, året runt. Städning och klottersanering måste förbättras. Nolltolerans mot klotter och nedskräpning ska gälla i Göteborg.

Kommunens förebyggande områdesarbete i samverkan med andra aktörer skapar stöd och aktiviteter. Detta är avgörande för trygghet och positiv utveckling i förorter där det finns stora behov.

Prioriteringar

- I samverkan med staten tillförs Göteborg 300 kvarterspoliser.
- Förebyggande områdesarbete.
- Utbildning ska ges till föräldrar och blivande föräldrar i Föräldrabalken.
- Svarta hyreskontrakt ska stoppas så att ekonomiskt och socialt utsatta människor inte utnyttjas.

- Bidragsberättigade föreningar och ideella verksamheter ska vara demokratiskt säkrade för att få bidrag.
- Tydlig kommunal handlingsplan mot extremism ska vägleda berörda verksamheter.
- Övervakningskameror ska införas på brottsfrekventa platser och där stor otrygghet upplevs.
- Ökad belysningen ska införas på torg, gångbanor, cykelbanor och andra platser som upplevs som otrygga.
- Nolltolerans mot nedskräpning och test av skräpvakter.

Lagstiftning

Sveriges lagstiftning är grunden för allt arbete för trygghet i Göteborg. Det betyder att göteborgarna har rättigheter, men alla har också skyldigheter att uppfylla.

Ekonomi

Ökade driftkostnader för trygghet får täckas av reformpott samt resursallokering från befintliga verksamheter. Kostnader för kvarterspoliserna ska hanteras i samverkan med staten. Investeringar prioriteras inom ram. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i upplevd trygghet och i det brottsförebyggande arbetet.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad plan för Trygghet ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 B. UTBILDNING för göteborgaren

Vi får det samhälle vi skapar – det börjar i förskolan och fortsätter i skolan, gymnasium och högre utbildning.

Barnen är Göteborgs framtid. De behöver få den bästa starten i livet genom en trygg förskola som gynnar deras utveckling och lärande. Därför måste staden skapa en attraktiv och trygg verksamhet på alla skolnivåer där såväl barn som pedagoger trivs.

Att arbeta i skolområdet ska vara något att vara stolt över. Idag ser vi att det saknas personal. Detta leder till stress och gör det svårt att utföra det pedagogiska uppdraget där varje barn blir mött utifrån sina förutsättningar och behov.

Demokraterna vill ge pedagogerna förutsättningar att utföra sitt uppdrag utifrån de styrdokument och lagar som måste följas. Göteborg måste ta hela utbildningsområdet på största allvar.

Tvåläraresystemet, när två lärare arbetar tillsammans på lektionerna i framför allt de teoretiska ämnena, innebär att lärarna får bättre förutsättningar att lyckas med sitt uppdrag. fördelarna är många: trygghet, arbetsro och högre kvalitet på undervisningen. Behovet av korttidsvikarier minskar kraftigt, för om ena läraren blir sjuk finns den andre på plats. Detta ger kontinuitet i undervisningen och bevarar tryggheten för eleverna. Möjligheten att möta varje enskild elevs behov ökar betydligt med tvåläraresystemet, oavsett om det handlar om det extra stöd eller den extra utmaning som eleven behöver.

Med tanke på dagens lärarbrist kommer det ta tid att fullt ut införa ett tvåläraresystem. Demokraternas lösning är att redan nu se till att annan personal anställs för att avlasta lärarna.

Extra resurser ska reserveras för elever som befinner sig i komplexa lärandesituationer och är i behov av särskilt stöd.

Servicegarantier med maxtid ska införas för medborgare. När servicegarantin inte kan hållas på grund av kommunens oförmåga reduceras avgiften, t.ex. när förskoleplats inte kan erbjudas inom fyra månader.

Prioriteringar

- Minska barngruppernas storlek i förskolan.
- Servicegaranti för förskoleplats inom fyra månader.
- Byggnation av nya förskolor och grundskolor samt upprustning av befintliga.
- Minska stressen bland personal och barn genom att anställa annan personal som avlastar pedagogerna.
- Införa en utbildning för vårdnadshavare med syfte att förtydliga förskolans uppdrag.
- Högre lön och förbättrade arbetsvillkor.
- Införa tvålärarsystem i grundskolan.
- Renodla läraryrket och låta lärarna prioritera undervisningen.
- Alla skolor ska ha en genomtänkt skärmpolicy.
- Daglig fysisk aktivitet för alla i skolan.

Lagstiftning

Sveriges lagstiftning är grunden för allt arbete för utbildning i Göteborg. Professionen (chefer, pedagoger och andra medarbetare) ska utföra vad Skollagen föreskriver. Politiken ska säkerställa att förvaltningarna och alla medarbetare ges rätt förutsättningar för att utföra uppdraget.

Ekonomi

Ökade driftkostnader för minskade barngrupper och tvålärarsystem får täckas av reformpott. Samverkan med staten ska ske kring reformer.

Ökad takt för byggnation av nya förskolor och grundskolor möjliggörs av att andra stadsutvecklingsprojekt prioriteras ner. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i elevernas kunskapsresultat samt att skolan stärker elevernas vilja att lära sig mer.

Verksamheten ska utvecklas så att personalen upplever kommunen som en mer attraktiv arbetsgivare.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Utbildning ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 C. ARBETSMARKNAD för göteborgaren

Nya jobb och företag behöver växa fram i hela Göteborg. Göteborg ska vara en stad där trösklarna är låga för nya idéer som föder morgondagens arbeten.

Göteborg ska tydligt präglas av sysselsättningslinjen och respekt för göteborgarnas egna önskemål och behov.

Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste ges förutsättningar att göra detta utifrån sin egen förmåga.

Samtliga nämnder och bolag ska, så långt det är möjligt, bidra till att stadens ungdomar ska få möjlighet till feriejobb. Särskilt fokus är på ungdomar i våra förorter. Arbetet med att få fram fler feriejobb i privat sektor intensifieras i samverkan med näringslivet.

Arbetet med att öka sysselsättningen för personer med funktionsnedsättning ska intensifieras, stadens arbetsplatser ska ta emot personer med funktionsnedsättning.

Prioriteringar

- Tydliga krav på full sysselsättning för försörjningsstödstagare som kan arbeta eller studera svenska.
- Göteborgare ska, oavsett var de befinner sig i livet, ges möjlighet att förvärva de kunskaper och färdigheter som krävs för att vara anställningsbara.
- Göteborgsjobb i samarbete med näringsliv och arbetstagarorganisationer.
- Sommarjobb till alla ungdomar i 9:an och 4 000 sommarjobb till gymnasieungdomar.

Ekonomi

Driftkostnader för Arbetsmarknad prioriteras inom ram.
Investeringar prioriteras inom ram. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i sysselsättning och självförsörjning för göteborgarna.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Arbetsmarknad ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 D. ÄLDREOMSORG för göteborgaren

När ditt liv går in i ett annat skede ska Göteborg följa med. Alla göteborgare har rätt till bra vård och omsorg genom hela livet.

Så är det inte fullt ut idag. Idag släpar staden efter en bra bit. Köerna till våra olika boenden är långa. I hemtjänsten gör medarbetarna fantastiska insatser hemma hos våra gamla men under stressade förutsättningar. Oron är en ständig följeslagare bland många äldre, men även hos anhöriga.

Demokraterna verkar för en kommunal vård och omsorg som prioriterar en professionell organisation och ledning, vilket kommer att bidra till bättre välfärd för våra äldre.

Inom hemtjänsten är det alltför många olika personer som besöker våra äldre i hemmet. Det är viktigt med en hemtjänst som satsar på kontinuitet och låter äldre göteborgare att träffa samma personal så mycket som möjligt.

Några äldre göteborgare inom äldreomsorgen avlider ensamma, därför är det viktigt att stärka omhändertagandet i livets slutskede. Det behövs bättre planering kring platser på hospice.

Äldre göteborgare ska kunna trivas och må bra genom att varje äldreboende ska verka för en god, hemlik miljö med tillgång till dagliga aktiviteter och restaurang och/eller café.

De boende ska dessutom vara med och besluta hur boendet ska utformas i form av miljö, mat, aktiviteter m.m. Detta kommer att öka livskvaliteten hos de boende. Utevistelser är ytterligare en viktig del i många äldres vardag.

Prioriteringar

- Öka antalet platser på äldreboende samt andra boendeformer med stöd till äldre.
- En god, hemlik miljö på äldreboende med tillgång till dagliga aktiviteter och restaurang och/eller café.
- Äldres delaktighet och påverkan på miljö, mat och aktiviteter.
- Närvarande personal vid livets slutskede.
- Hemsjukvårdsläkare som har möjlighet att besöka patienten i hemmet.
- Gemensamt journalsystem inom sjukhus, vårdcentraler och kommun för att effektivisera arbetet och spara tid åt såväl personal som patienter.
- Bonus för hemtjänst som satsar på kontinuitet.
- Utevistelser för våra äldre.

Lagstiftning

Sveriges lagstiftning är grunden för allt arbete för äldreomsorg i Göteborg. Professionen (chefer, handläggare, omsorgspersonal, och andra medarbetare) ska utföra vad Socialtjänstlagen och Hälso- och Sjukvårdslagen föreskriver. Politiken ska säkerställa att förvaltningarna och alla medarbetare ges rätt förutsättningar för att utföra uppdraget.

Ekonomi

Ökade driftkostnader för Äldreomsorg får täckas av reformpott. Ökad takt för byggnation av nya äldreboenden möjliggörs av att andra stadsutvecklingsprojekt prioriteras ner. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i kötid till äldreboende och trygghetsboende samt äldres påverkan på sin vardag.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Äldreomsorg ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 E. SAMHÄLLSSTÖD för göteborgaren

Göteborg ska vara en stad där alla kan forma sina liv, fritt och på egna villkor. göteborgare ska kunna leva på sina löner och tryggheten ska finnas i kommunens verksamheter för alla dem som behöver hjälp och stöd för att leva sina liv fullt ut.

Utanförskap vänds till gemenskap genom att göteborgare får rätt stöttning och insatser för att komma ut i jobb, komma ur ett missbruk eller andra begränsande situationer.

Den som idag uppbär försörjningsstöd ska erbjudas sysselsättning motsvarande heltid på vägen mot egen frihet och försörjning. I Göteborg ska vägen till arbete och kunskaper i svenska vara kort, göteborgare ska vara självförsörjande, oavsett ursprung.

Göteborgs befolkning växer kontinuerligt, men bostadsbyggandet har hittills inte varit tillräckligt för att motsvara behoven. Konkurrensen om bostäderna inom det befintliga hyresrättsbeståndet är stort och bostadskön är lång. Bostadsbristen gör sig påmind särskilt bland unga vuxna, nyanlända och hushåll med låga inkomster.

Den ansträngda situationen på bostadsmarknaden i Göteborg innebär att det ställs särskilt höga krav på att staden fortsätter att utveckla sitt arbete för att alla göteborgare ska kunna tillgodose sitt behov av bostad.

Under 2018 beräknas de boendesociala kostnaderna för staden överstiga 800 miljoner kronor. Denna situation är ohållbar för de individer som har svårt att göra sitt bostadsbehov gällande, men också för kommunens ekonomi.

Kommunen har det övergripande bostadsförsörjningsansvaret och ska främja att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs så att förutsättningar kan skapas för alla att leva i goda bostäder. För att staden ska få ett samlat grepp över bostadsförsörjningen och de

skenande kostnaderna behövs det en kraftsamling från kommunens sida.

Utbyggnadstakten för Bostäder med särskild service behöver ökas.

Prioriteringar

- Tydligare riktlinjer för försörjningsstöd, med förnyat synsätt och arbetssätt i enlighet med portalparagrafen i Socialtjänstlagen.
- Utredda möjligheterna till en ny boendeförsörjningsmodell som gör det möjligt för dem som har det särskilt svårt i samhället att tillgodose sitt bostadsbehov. Denna modell ska vara stadsövergripande och stödja stadsdelarna med bostadsförsörjningen.
- Nya riktlinjer för försörjningsstöd, som bistånd till boende.
- Byggnation av nya bostäder med särskild service (BmSS).

Lagstiftning

Sveriges lagstiftning är grunden för allt arbete för utbildning i Göteborg. Professionen (chefer, handläggare, omsorgspersonal och andra medarbetare) ska utföra vad Socialtjänstlagen och Lagen om Stöd och service föreskriver. Politiken ska säkerställa att förvaltningarna och alla medarbetare ges rätt förutsättningar för att utföra uppdraget.

Ekonomi

Driftkostnader för Samhällsstöd prioriteras inom budgetram. Ökad takt för byggnation av nya bostäder med särskild service (BmSS) möjliggörs av att andra stadsutvecklingsprojekt prioriteras ner. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i sänkta kostnader för försörjningsstöd och för bostadsförsörjningen, samt behovstäckning för bostäder med särskild service (BmSS).

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Samhällsstöd ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 F. NÄRINGSLIV för Göteborg

Myndighetsutövningen och servicen till näringslivet ska präglas av likställighet, jämställdhet, gott bemötande och effektiv hantering.

Servicegarantier med maxtid införs för företagare vid myndighetsutövning samt i tillståndsärenden. När kommunens servicegaranti inte kan hållas på grund av kommunens oförmåga, t.ex. för bygglov, reduceras avgiften. Kommunen ska vara pådrivande, effektiv och samordna alla kommunens verksamheter vid tillståndsgivning.

Universitet och högskola är viktiga för alla företag i Göteborg. Med hjälp av väl fungerande högskola kan man hjälpa till att starta många nya företag och därmed skapa arbetstillfällen. En bra högskola är också viktigt för de bolag som verkar i regionen. Kommunen ska stödja Chalmers och Universitetet att knyta till sig internationell spetskompetens för att öka kvaliteten på undervisningen samt öka närheten till unik kompetens för företagen som finns i Göteborg.

Internationella skolor är viktiga för att knyta till oss internationella forskare och annan internationell kompetens.

Grunden för ett bra företagsklimat är förståelse för företagandets förutsättningar och en god dialog mellan företag och ansvariga tjänstemän och politiker.

Prioriteringar

- Servicegarantier vid myndighetsutövning och tillståndsärenden.
- Utvecklad dialog med företag
- Möjliggöra för Medicinareberget att utvecklas till Europas främsta Life Science-kluster.

Ekonomi

Driftkostnader för Näringsliv prioriteras inom budgetram. Investeringar prioriteras inom budgetram. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i förutsättningarna för företagande och entreprenörskap.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Näringsliv ska tas fram baserad på angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 G. STADSUTVECKLING och BOSTAD

Göteborg måste skyndsamt skapa bästa möjliga förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande och bli mer effektiv i att ta fram detaljplaner. En hög takt i bostadsbyggandet är avgörande för Göteborgs tillväxt. Kommunen, göteborgarna, byggaktörerna och fastighetsägarna måste samarbeta redan på ett tidigt stadium för att nå de höga ambitioner som ställts upp inom stadsutvecklingen.

Det ska skapas attraktiva och trygga livsmiljöer i hela Göteborg. Göteborg ska byggas tätt, grönt och blandat. Det behövs fler studentbostäder, äldreboenden, bostäder med särskild service, förskolor, skolor, bibliotek, fotbollsplaner, ishallar, simhallar samt övriga kultur- och idrottsanläggningar.

För att lyckas med detta måste något av de stora stadsutvecklingsprojekten prioriteras ned för att få tillräcklig kraft i genomförandet i de områden som prioriteras upp.

Ett växande Göteborg ställer krav på lösningar för en hållbar stadsutveckling. Kommunens krav på lösningar ska utmana andra och leda till nya jobb och innovationer. Digitaliseringens möjligheter ska implementeras i stadsutvecklingsprocessens hela kedja, från idé till genomförande.

Utvecklingen av stadens tyngdpunkter enligt utbyggnadsplaneringens strategier är central.

Våra förorter behöver ett fortsatt fokus på trygghet och hållbar upprustning i dialog med de boende samt näringsliv och civilsamhälle. Ett program för förortens utveckling ska genomföras. Vi har Sveriges största och rikaste allmännytta, detta ska märkas i våra förorter.

Prioriteringar

- 50 000 nya bostäder fördelade på villor, radhus, lägenheter och studentbostäder fram till 2026.
- Förkorta handläggningstiderna för detaljplaner och bygglov.
- Fler byggaktörsdrivna detaljplaner.
- Alla göteborgare ska ha ett grönområde med hög kvalitet inom gångavstånd.
- Boende i allmännyttans hyreslägenheter, framförallt i förorter, ska ges möjlighet att äga sitt boende.
- Kommunal marktilldelning ska ske öppet och i konkurrens.
- Samordning av statliga riksintressen under kommunstyrelsen.
- Prioritering ska göras mellan de stora stadsutvecklingsprojekten för att komma i balans med stadens genomförandeförmåga (bl.a. översyn av Frihamnen).

Ekonomi

Driftkostnader för Stadsutveckling och Bostad prioriteras inom budgetram. Ökad takt för byggnation av nya bostäder (inkl. äldre- och studentbostäder samt BmSS), förskolor och grundskolor, kultur- och idrottsanläggningar m.m. möjliggörs av att andra av de omfattande och komplicerade stadsutvecklingsprojekten prioriteras ned, samt att avtalet för Västlänken hävs. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i kötid till bostad, färdigställda bostäder samt i upplevda kvaliteter av stadsmiljön.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Stadsutveckling och Bostad ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 G. TRAFIK för Göteborg

Bra, fungerande trafik i vardagen är lika viktigt för göteborgaren som för alla företag och verksamheter i staden. Göteborgs hamn är dessutom Skandinavians logistiknav med avgörande betydelse för näringslivet. Göteborg är en utspridd stad med stora avstånd och barriärer, som Göta Älv, och alla trafikslag har betydande behov av förbättringar.

För göteborgaren är det avgörande att kollektivtrafiken inom Göteborg blir snabbare och mer tillförlitlig — för att komma till jobbet, skolan eller andra aktiviteter.

När Göteborg växer är det extra viktigt att prioritera och lägga resurser för planerande och genomförande på rätt trafik- och stadsutvecklingsprojekt.

Även för denna planering är det ytterst ledning och styrning som måste bli mycket bättre än idag för att staden och hela samhället ska fungera riktigt bra. Väl fungerande trafiklösningar och stadsutveckling är alltså även en förutsättning för att utveckla samhället med mer välfärd och trygghet.

Demokraterna vill bygga bort flaskhalsen för kollektivtrafiken i Brunnsparcken och skapa snabba förbindelser även genom/förbi centrum. Det beslutade Kollektivtrafikprogrammets (Målbild Koll2035) utpekade satsning på Stadsbana (uppgraderad spårväg) mellan Centralen och Korsvägen via Skånegatan tidigareläggs. Likaså spårtunnel mellan Chalmers och Linneplatsen via Sahlgrenska, för att fullborda snabb kollektivtrafik med hög kapacitet förbi centrum och till de största målpunkterna.

Prioriteringar

- Göteborgs trafikstrategi ska omformuleras med en positiv syn på personbilen och mer betoning på näringslivets behov av godstransporter.
- Avtalet för Västlänken ska hävas och förhandlingar inleds om omfördelning av det statliga anslaget till andra, nya järnvägsprojekt som ger nytta för Göteborg.
- Trängselskatten avvecklas utifrån det minskade innehållet i Västsvenska paketet.
- Flaskhalsen för kollektivtrafiken i Brunnsparcken ska byggas bort och nya, snabba förbindelser genom/förbi centrum ska skapas. Utpekad satsning på Stadsbana (uppgraderad spårväg) mellan Centralen och Korsvägen via Skånegatan tidigareläggs. Likaså spårtunnel mellan Chalmers och Linneplatsen via Sahlgrenska, för att fullborda snabb kollektivtrafik med hög kapacitet förbi centrum och till de största målpunkterna.
- Nya, fasta förbindelser över/under älven ska prioriteras framför linbaneprojektet.
- Nya snabblinjer med befintlig kollektivtrafik som ger 15 min. restid till city från många förorter.
- Cykelprogrammet ska genomföras.
- Torslanda tvärförbindelse tidigareläggs och lösning för trafiken till/från Öckerö ska beslutas.
- Omfattande utbyggnad av pendelparkeringar (i linje med beslut i K2020)
- Ansvaret för Göteborgs spårvägar ska ligga kvar i Göteborg och på sikt bör kommunen verka för att ta större ansvar för rådigheten över kollektivtrafiken inom Göteborg.
- Underhållsskulden med eftersatta vägar, cykelbanor och andra trafikanläggningar ska åtgärdas.

Ekonomi

Driftkostnader för Trafik prioriteras inom budgetram. Investeringar prioriteras inom budgetram. Att avtalet för Västlänken hävs och Linbanan prioriteras ned finansierar större satsning på kollektivtrafiken inom Göteborg. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i framkomlighet, restider, trafiksäkerhet för göteborgarna och genomförande av trafikprojekt.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Trafik ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 I. MILJÖ för Göteborg

Miljöfrågan är en överlevnadsfråga och Göteborgs kommun kan bidra till reella förbättringar inom stadens område. En aktiv stad med ett aktivt näringsliv inom miljöområdet kan också påverka långt mer än i Göteborg.

Vi vill värna och utveckla Göteborg som en levande och grön stad med hög livskvalitet, friskt vatten och ren luft.

En effektiv och väl fungerande kommun är en grundpelare i miljöarbetet. I det dagliga arbetet med alltifrån fastigheter, energi, avfall, mat, m.m. ska miljöarbetet vara en integrerad och självklar del i alla moment.

Satsningar på kollektivtrafik och cykel, liksom möjligheter för laddning av elbilar är alla del av det bredare miljöarbetet i staden. Luftkvaliteten måste bli bättre i Göteborg — genom renare fordon och fortsatt miljöarbete i hamnen m.m.

Vi behöver vårda våra vattentillgångar genom ökad rening av kommunala avlopp och renovering av avloppsledningar.

Spridningen av kemikalier, läkemedel och plast/mikropartiklar måste stoppas.

Prioriteringar

- Bygg ut och förbättra reningsverk samt renovera gamla avloppsledningar.
- Nolltolerans mot nedskräpning och införande av skräpvakter.
- Gynna närodlade och miljöanpassade alternativ och Västsveriges jordbruk i kommunens upphandlingar av mat.
- Säkerställ grönområden och parker genom ett nytt stadsmiljöprogram.
- Genomför åtgärdsprogram för att alla förskolor ska bli giftfria.

- Utveckla den fastighetsnära sopsorteringen.
- Trafiksatsningar är en del av miljöarbetet i staden.
- Minimera utsläppen i kommunens energiproduktion.

Lagstiftning

Sveriges och EU:s lagstiftning är grunden för miljöarbetet i Göteborg. Professionen (chefer, handläggare och andra medarbetare) ska utföra vad lagstiftning föreskriver. Politiken ska säkerställa att förvaltningarna och alla medarbetare ges rätt förutsättningar för att utföra uppdraget.

Ekonomi

Driftkostnader för Miljö prioriteras inom budgetram. Investeringar prioriteras inom budgetram. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar vad gäller bättre luftkvalitet, lägre energiförbrukning, renare vattendrag och mindre nedskräpning.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Miljö ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 J. KULTUR för göteborgaren

Kulturen ska växa och nå fler och Göteborg ska vara en vital kulturstad. Konstnärlig kreativitet är nödvändig för utvecklingen av levande och fungerande demokratiska samhällen.

Kulturen är viktig för göteborgarna och deras välbefinnande, men också för näringsliv, arbetsmarknad, turism och stadens profil och attraktionskraft.

Kulturens kraft ligger i att den bidrar till social sammanhållning, ökad förståelse och möten mellan göteborgare.

De fria kulturverksamheterna ska stimuleras för att nå fler göteborgare. Kulturinstitutionerna behöver ha långsiktiga förutsättningar när det gäller lokalbehoven och kostnaderna för att kunna bedriva verksamhet över tid. Det behövs en översyn vad gäller tillgången och möjligheten att hyra ändamålsenliga lokaler.

Kulturskapare ska garanteras konstnärlig frihet — det är viktigt att upprätthålla principen om en armlängds avstånd mellan kultur och politik.

Prioriteringar

- Bibliotekens öppettider behöver utökas på kvällar och helger.
- Utvecklad kulturskola.
- Replokaler och stöd till ungdomar.

Ekonomi

Driftkostnader för Kultur prioriteras inom budgetram. Investeringar prioriteras inom budgetram. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar vad gäller tillgänglighet till kultur.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Kultur ska tas fram baserad på angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 K. IDROTT och FÖRENINGSLIV för göteborgaren

Idrotten och föreningslivet har stor betydelse för göteborgarnas hälsa och livskvalitet.

Föreningslivet är dessutom avgörande för hela samhällsutvecklingen. Det är i föreningarna många av göteborgarna har sin vardag och Demokraterna vill ge fler möjlighet till ett aktivt föreningsliv.

Därför behövs alltifrån satsningar på idrottsanläggningar till förenklad administration för föreningslivets kontakter med kommunen.

Nya anläggningar som byggs måste ha rätt standard, exempelvis fullmått för handboll.

Demokraterna ser ledare för föreningsliv som viktiga företrädare i det lokala samhället. Minskade kostnader för den politiska administration som idag utgörs av alltför många olika politiska uppdrag, kan gå hand i hand med ökad satsning på det lokala föreningslivet.

Det lokala föreningslivet är en viktig grundpelare i demokratin och för möjligheterna att skapa sammanhållning och positiv utveckling i samhället i stort.

Prioriteringar

- Stärkt stöd till ledare och aktiva göteborgare i föreningsliv.
- Bygga nya sporthallar och idrottsanläggningar i stadsdelarna.
- Administrationen för föreningslivet måste förenklas.
- Utveckla möjligheterna för äldres motion.

Ekonomi

Ökade driftkostnader för Idrott och föreningsliv får täckas av reformpott. Investeringar prioriteras inom budgetram. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i tillgänglighet till träningstider för idrottsföreningar och förenklad administration i kontakten med kommunen.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Idrott och Föreningsliv ska tas fram baserad på angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 L. ARBETSMILJÖ för en attraktiv kommun

Göteborg ska vara en attraktiv arbetsgivare som lockar kompetenta medarbetare. För att kommunens välfärdstjänster ska vara högkvalitativa, rättssäkra och transparenta är det viktigt att satsa på dem som träffar göteborgarna.

Göteborg som arbetsgivare ska vara ansvarstagande och ge goda möjligheter till utveckling för medarbetarna. Kommunen ska erbjuda villkor som är konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden.

Ofrivillig deltid ska inte finnas i våra verksamheter. Heltid ska erbjudas i kombination med kompetensutveckling. Kommunens chefer och ledare ska stärkas i sitt ledarskap och kompetensförsörjningen säkras för framtiden.

Kompetensförsörjningen av medarbetare till kommunens verksamheter är till stor del beroende av att Göteborgs kommun uppfattas som en attraktiv arbetsgivare, vilket i sin tur är beroende av ledning och styrning. Demokraternas förslag till förbättrad politisk ledning och styrning ska i slutändan leda till att fler vill jobba i kommunens verksamheter.

Arbetet för jämställdhet ska vara aktivt i alla delar av kommunens verksamheter. Alla göteborgare oavsett kön ska ha samma förutsättningar att utbilda sig och utvecklas på jobbet.

Arbetet för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter ska vara en naturlig och integrerad del av Göteborgs kommuns arbete, både som arbetsgivare och i befolkningsperspektivet.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver stärkas för att fler medarbetare ska må bra på jobbet och för att minska sjukfrånvaron.

Prioriteringar

- Attraktiv löneutveckling.
- Ökat medarbetarinflytande.
- Systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på minskad sjukfrånvaro.
- Kompetensförsörjningsarbete kopplat till förbättrad ledning och styrning av verksamheterna.

Lagstiftning

Sveriges lagstiftning är grunden för allt arbete för arbetsmiljön i Göteborgs kommun. Chefer ska utföra vad lagstiftning föreskriver i samverkan med arbetstagarorganisationer. Politiken ska säkerställa att förvaltningarnas och bolagens chefer och alla medarbetare ges rätt förutsättningar för att utföra sitt uppdrag.

Ekonomi

Ökade driftkostnader för Arbetsmiljö får täckas av reformpott. Investeringar prioriteras inom ram. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar vad gäller upplevd arbetsmiljö bland kommunens medarbetare.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Arbetsmiljö ska tas fram baserad på lagstiftning, angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

4 M. Digitalisering och E-förvaltning

”E-förvaltning” innebär att i alla delar av kommunens utvecklas vad gäller tillgänglighet och servicenivå med hjälp av ny teknik. Medborgare och företag ska på ett enkelt sätt kunna följa och agera i sina ärenden elektroniskt och även enkelt kunna få del av all den information och data som finns tillgänglig i kommunens interna system.

En strategisk satsning på E-förvaltning kan möjliggöra både bättre service och högre effektivitet i kommunen.

Göteborgs kommun behöver grundläggande IT-system som är användarvänliga och flexibla, och som stödjer verksamhetsprocesserna. Det behöver göras en översyn för att säkerställa god funktion och kostnadseffektivitet för IT-systemen inom kommunen.

Prioriteringar

- Strategisk satsning på E-förvaltning.
- Översyn av IT-strategi, styrprinciper och processer för hantering av IT-ekonomi inom kommunen.
- Utvärdering av effektivitet och kostnader för kommunens IT-verksamhet

Ekonomi

Driftkostnader för Digitalisering och E-förvaltning prioriteras inom budgetram.

Investeringar prioriteras inom budgetram. (Se vidare i ekonomiavsnitt.)

Målsättningar

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar vad gäller lägre IT-kostnader och medborgarnas tillgänglighet till kommunens service.

Uppdrag till Stadsdirektören

Resurssäkrad budget för Digitalisering och E-förvaltning ska tas fram baserad på angivna prioriteringar och ekonomiska ramar.

Målsättningar för konkret förbättring ska fastställas och ansvar i organisationen ska fördelas.

5. EKONOMI

Den ekonomiska planeringen i Göteborg ska grunda sig i kommunallagens krav om sund ekonomisk hushållning.

Budgetprocess

Demokraternas ekonomiska tilldelning genomförs i en budgetprocess med fyra steg.

1. Stadsdirektören/Stadsledningskontoret (SLK) redovisar utvärdering av kommunens verksamhet utifrån:

- lagar, reglementen och riktlinjer
- beslutade strategier och program
- målsättningar i innevarande budget

(april)

2. Kommunfullmäktige beslutar om politiskt direktiv med uppdrag till Stadsdirektören/SLK om framtagande av samlad budget för Göteborgs kommuns nämnder och bolag.

(juni)

3. Stadsdirektören/SLK presenterar preliminärt budgetförslag med:

- målsättningar
- strategier
- särskilda utvecklingsområden
- resurstilldelning och ekonomisk detaljbudget per verksamhetsområde

(oktober)

4. Kommunstyrelseordförande och Stadsdirektören/SLK lägger gemensamt fram ett samlat budgetförslag (för samtliga nämnder och bolag) för beslut i Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

(november)

Omfördelningar (se Bilaga 1)

Demokraterna lägger fram omfördelning på 1,4 miljarder kronor till en reformpott som finansierar satsningarna i kommunens verksamhet som anges i kapitel 5 i detta budgetdirektiv. Omfördelningen ska uppnås stegvis under mandatperioden 2019—2022. Målet för 2019 är 450 miljoner kronor. Genomförandet ska beredas med detaljerat förslag till beslut som läggs fram av Stadsdirektören i oktober.

Ramtilldelning per verksamhet (se Bilaga 2)

Det förväntade huvudförslaget för budget-/inriktningsbeslut i Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige i juni utgör referens för ramtilldelning till respektive verksamhet i det fortsatta budgetarbetet.

Den slutliga ramtilldelningen per kommunal verksamhet avgörs av fortsatt beredning samt respektive verksamhets bidrag till/från reformpotten.

Resursfördelningsmodell

Modellen för hur ekonomiska resurser ska fördelas till stadens olika verksamheter behöver omarbetas. En ny modell behöver kombineras med en ny process och ett nytt arbetssätt som gör att resursfördelningen blir transparent och överskådlig.

Uppföljningsrapporter

Kommunens process och arbetssätt kring uppföljning av verksamheterna behöver omarbetas. En ny uppföljningsprocess ska vara enklare och mindre administrativt belastande än dagens process. Målet ska vara att en ny process upplevs tillföra styrningen av verksamheterna på ett avgörande positivt sätt både inom förvaltningar/bolag och politiken.

Minskad överadministration — styrande dokument

Det moderna samhället har på många sätt blivit kraftigt överadministrerat. Alla program och strategier som beställts från politiken behöver ses över sett till omfattning av dokumentationen.

En del dokument kan kraftigt bantas ner för att bli mer användbara.

En del dokument (strategier och program) kan slås ihop för att få bättre helhetsbild och effektivitet.

En del dokument kan behöva omprövas om de alls behövs.

Stadsdirektören behöver därför initiera åtgärder för att minska överadministrationen inom Göteborgs kommun. Detta är en viktig åtgärd för att förbättra stadens ledning och styrning.

Investeringar

Ökad takt för byggnation av nya bostäder (inkl. äldreboende, studentboenden, BmSS), förskolor och grundskolor, kultur, och idrottsanläggningar m.m. möjliggörs av att andra av de omfattande och komplicerade stadsutvecklingsprojekten prioriteras ned samt att avtalet för Västlänken hävs.

Att avtalet för Västlänken hävs och Linbanan prioriteras ned möjliggör också att stora resurser frigörs för att kommunen ska kunna genomföra Demokraternas omfattande satsning på bättre kollektivtrafik för göteborgarna.

Uppdrag till Stadsdirektören

Budgetförslag för kommunens samlade verksamheter ska presenteras i oktober 2018 baserat på lagstiftning och prioriteringar i detta budgetdirektiv. Ekonomiska ramar angivna i Bilaga 2 utgör referens för fortsatt beredning.

- **Investeringsprojekt ska prioriteras utifrån detta budgetdirektiv och fortsatt beredning. Totalramen för investeringar 2016—2019 gäller. (Med hävt avtal för Västlänken och omprioriteringar bland stora stadsutvecklingsprojekt samt Linbanan ska resurser omfördelas till det som anges för respektive område i kapitel 4.)**
- **Omfördelningar i Bilaga 1 ska beredas och reformpotten ska fastställas för att stegvis uppnå 1,4 miljarder kronor på årsbasis under mandatperioden 2019—2022. Målet för 2019 är 450 miljoner kronor.**
- **Reformpotten ska fördelas till budgetdirektivets utpekade, prioriterade satsningar.**
- **Arbetsstagarorganisationer ska hållas delaktiga i beredningen av budgetförslaget.**

Ny resursfördelningsmodell med ny process och nytt arbetssätt ska tas fram.

Ny uppföljningsmodell med ny process och nytt arbetssätt ska tas fram.

Åtgärder för att minska överadministrationen ska genomföras (bl.a. kring stadens program och strategier).

Utdelningsnivå från Stadshus AB ska utredas.

BILAGA 1. Omfördelningar till reformpott —Mål för 2019: 450 milj.
(Stegvis under mandatperioden nå 1,4 mdr kr omfördeln. på årsbasis.)

Omfördelningar (milj kr)	DEM juni	SLK förslag	Budget 2019
Politiska uppdrag			
-Politiska sekreterare	-40	(oktober)	(november)
-10 SDN till 4 regioner (ordf = kommunalråd)	-15	-	-
-Samverkan mellan nämnder med närliggande ansvar	-5	-	-
-9 ordinarie 5 ersättare standardstorlek nämnd (KS 11 + 3)	-5	-	-
-Nämnderna Intraservice, Kons och medborgarserv, Inköp och upphandling ersätts av delegation och styrning genom SLK	-5	-	-
-Politiska styrelser i AB Framtidens dotterbolag	-1	-	-
Kommunala bolag			
-BRG	-35	(oktober)	(november)
-Göteborg & Co	-50	-	-
-Parkeringsbolaget	-20	-	-
-Norra Älvstr. Utveckling (inordnas inom andra förvaltningar och bolag)	-50	-	-
-Ledning AB Framtiden	-15	-	-
-Stadshus / Brysselkontor	-10	-	-
Nämndstrukturer			
-Ledningsstruktur SDN	-90	(oktober)	(november)
-Stabseffektivitet	-75	-	-
-Översyn Social Resurs, Sam.förb., Trygg o vacker	-150	-	-
Övriga parallella strukturer o dubbelarbete	-50	-	-

Omfördelningar (forts)	DEM juni	SLK förslag	Budget 2019
Kommunuppdrag			
-Bostadsförsörjning	-250	(oktober)	(november)
-Göteborgsjobb	-200	-	-
-Samordning markskötsel	-50	-	-
-Jubileumssatsning	-15	-	-
-Transferering GR (Göteborgsregionen)	-30	-	-
Innovation			
-Digitalisering, införande av e-förvaltning	-150	(oktober)	(november)
Övrigt			
-IT-kostnader	-200	(oktober)	(november)
-Arrangemang Mipim, Almedalen, etc.	-10	-	-
-Översyn och prioritering bland internationella konferenser och organisationer	-5	-	-
- Göteborgs miljöpris (samverkan akademi / näringsliv)	-1	-	-
-Kommunfullmäktige julbord	-0,2	-	-
-Partistöd	-5	-	-

BILAGA 2. Ekonomiska ramar

Huvudförslaget till Kommunfullmäktiges (KF) beslut i juni utgör referens för fortsatt beredning av Stadsdirektören/Stadsledningskontoret (SLK). SLK lägger fram resurssatt förslag till detaljbudget i oktober.

Nämnder	KF juni	SLK förslag	Budget 2019
Angered	1 618 300	(oktober)	(november)
Östra Göteborg	1 580 000	-	-
Örgryte-Härlanda	1 245 000	-	-
Centrum	1 057 000	-	-
Majorna-Linné	1 196 500	-	-
Askim-Frölunda-Högsbo	1 648 000	-	-
Västra Göteborg	1 202 000	-	-
Västra Hisingen	1 299 900	-	-
Lundby	1 016 100	-	-
Norra Hisingen	1 228 900	-	-
Summa SDN	13 091 700	-	-
Resursnämnd SDN	191 080	-	-
Funktionshinder LSS	102 800	-	-
Byggnadsnämnden	132 700	(oktober)	(november)
Fastighetsnämnden	37 600	-	-
Förskolenämnden	4 262 300	-	-
Grundskolenämnden	7 759 800	-	-
Idrott och förening	445 700	-	-
Kommunledningen	324 100	-	-
Kulturnämnden	406 700	-	-
Lokalnämnden	-186 000	-	-
Miljö- och klimatnämnden	86 200	-	-
Arbetsmarknad o vux.utb.	694 800	-	-
Inköp och upphandling	2 300	-	-
Intraservice	21 500	-	-
Konsument o med.service	57 200	-	-
Park- och naturnämnden	244 600	-	-
Social resursnämnd	742 000	-	-
Trafiknämnden	752 400	-	-
Utbildningsnämnden	1 979 500	-	-
Valnämnden	13 500	-	-
Kretslopp och vatten	-	-	-

Särskilda budgetposter	KF juni	SLK förslag	Budget 2019
Trygg vacker stad	33 700	(oktober)	(november)
Arkivnämnden	21 600	-	-
Business Region Gbg	31 900	-	-
Fastighet (transferering)	69 000	-	-
Göteborg & Co	115 700	-	-
Idrotts- o för. (studieförb)	31 200	-	-
Räddningstjänst	344 400	-	-
Överförmyndarnämnden	22 000	-	-
Kommuncentrala poster			
Beredskap, eget kapital	100 000	(oktober)	(november)
Kvilledalen	5 000	-	-
Jubileum (BoStad 2021)	15 000	-	-
Enkelt avhjälpna hinder	25 000	-	-
Personal-/kompetensförs	64 745	-	-
Heltid nattarbete 33 tim	37 500	-	-
Låglönesatsning	20 000	-	-
Assistansersätt (LASS)	229 000	-	-
Stärka Social ekonomi	2 000	-	-
Social Science Park	2 000	-	-
Trygghet lokala torg	5 000	-	-
Göteborgs symfoniker	2 500	-	-
Göteborgs miljöpris	1 500	-	-
Tillköp i kollektivtrafiken	305 400	-	-
Fria resor fritidselever	1 000	-	-
Jubileumsplanen 400 år	10 000	-	-
Broddar till pensionärer	500	-	-
Öppettid bibliotek m.m.	8000	-	-

BILAGA 3. Budgetprocess

Det samlade budgetdokumentet för Göteborgs kommuns nämnder och bolag arbetas fram i fyra steg.

1. **Stadsdirektören/Stadsledningskontoret (SLK)** redovisar utvärdering av kommunens verksamhet utifrån:

- lagar, reglementen och riktlinjer
- beslutade strategier och program
- målsättningar i innevarande budget

(april)

2. **Kommunfullmäktige** beslutar om politiskt direktiv med uppdrag till Stadsdirektören/SLK om framtagande av samlad budget för Göteborgs kommuns nämnder och bolag.

(juni)

3. **Stadsdirektören/SLK** presenterar preliminärt budgetförslag med:

- målsättningar
- strategier
- särskilda utvecklingsområden
- resurstilldelning och ekonomisk detaljbudget per verksamhetsområde

(oktober)

4. **Kommunstyrelseordförande och Stadsdirektören/SLK** lägger gemensamt fram **ett samlat budgetförslag** (för samtliga nämnder och bolag) för beslut i Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

(november)